

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Meggyes Attila ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Jakosa Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. október 27. napján meghozott, 4.P.20.822/2008/28. számú ítélete ellen, a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 125.000 (százhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. október 26-án az ...Tourist Kkt. közvetítő közreműködésével utazási szerződést kötött az alperessel. A szerződés az alperes prospektusában „külföldi hajóút” megjelölésű utazásra terjedt ki, 2006. december 26-tól 2007. január 16-ig terjedő időre. A felperes a szerződést eredetileg 2 fő részére kötötte meg, majd a felek azt 3 fő részvételére módosították. A felperes a 3 fő részvételi díját, 1.463.202 forintot megfizetett az alperesnek. Az utazási szerződés általános feltételeiben az alperes az út teljes idejére magyar nyelvű idegenvezető biztosítását és a résztvevők különböző utazási helyszínekre történő utaztatását vállalta. A program szerint a csoportnak 2006. december 29-én hajnali 4 órakor kellett volna repülővel 'A'-ból 'B'-be utaznia.

A felperes barátnője és gyermeke társaságában 2006. december 26-án elutazott Budapestről 'A'-ba. 2006. december 29-én hajnalban megjelentek az 'A'-i belföldi repülőtéren a 'B'-ba való továbbutazás céljából. A külföldi légitársaság nem tudott a

felperesnek és a társaságában lévő személyeknek, valamint 8 másik utasnak helyet biztosítani arra a repülőjáratra, amelyre repülőjeggyel rendelkeztek. A csoport tagjai a délelőtti folyamán induló további gépeken sem kaptak helyet. A repülőtéren magyar nyelvű idegenvezető nem jelent meg. Több órás eredménytelen várakozás után a felperes úgy döntött, hogy utazását megszakítja és egy délelőtti repülőgéppel barátnőjével és gyermekével hazautaztak Budapestre. A felperes a Kiskunhalasi Városi Bíróságnál kártérítés iránt keresetet terjesztett elő az ...Tourist Kkt.-val szemben. A perben a Kiskunhalasi Városi Bíróság 5.P.20.279/2007/15. számú ítéletével a keresetet elutasította.

A felperes a keresetében 5.616.000 forintnak, utána 2006. december 29. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának és a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az alperes az utazási szerződést megszegte, nem biztosított magyar nyelvű idegenvezetőt a repülőtéren és nem tett eleget az utasok továbbutaztatására vállalt kötelezettségének sem. Hivatkozott arra, hogy az alperes szerződésszegése miatt a szerződéstől a Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen elállt. Kifejtette, hogy az utazási szerződés olyan okból vált lehetetlenné, amiért az alperes a felelős. Emiatt az alperes a Ptk. 312. § (2) bekezdése, a Ptk. 310. §-a, a Ptk. 318. § (1) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes kárait. Előadta, hogy a részvételi díj befizetésével 1.463.202 forint kiadása merült fel. Előadta továbbá, hogy a személyes közreműködésével működő korlátolt felelősségű társaság működését az utazás miatt meg kellett szakítani, ebből 1.336.798 forint jövedelem kiesése származott. Hivatkozott arra is, hogy az alperes téves tájékoztatása miatt kezdeményezett sikertelen peres eljárást az utazásközvetítővel szemben, az eljárásban 816.000 forint költsége merült fel. Kifejtette, hogy az alperes szerződésszegő magatartása megsértette az Alkotmány 70/B. § (4) bekezdésében biztosított pihenéshez való jogát. Előadta azt is, hogy a feleségétől való válása a gyermekét nagyon megviselte. A közös utazástól azt várta, hogy kapcsolata a gyermekével rendeződik, szorosabbá válik. Az alperes magatartása miatt azonban ez megghiúsult. Mindebből nem vagyoni kára keletkezett, amit az alperes a Ptk. 355. § (1), (2) és (4) bekezdései, valamint a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Előadta, hogy az utazás lebonyolítása és szolgáltatások biztosítása során nem követett el hibát. Tagadta, hogy magatartása és a felperes kára között okozati összefüggés áll fenn. Hivatkozott arra, hogy az utazási szerződés általános feltételeinek 8.a) pontjában jogszerűen kizárta a felelősségét a repülőjáratok késéséből eredő károkért. Előadta, hogy a **külföldi** légitársaság délután el tudta volna szállítani a felperest és az útitársait. Előadta továbbá, hogy az 'A'-ban maradt többi utast egy éjszakára szállodában helyezték el és számukra esti programot is biztosítottak. Ők másnap hajnalban el tudtak utazni 'B'-be és csatlakoztak a csoport többi tagjához. Az alperes álláspontja szerint a felperes az általános szerződési feltételek ismeretében, saját elhatározásából döntött az utazás megszakításáról, ezért kártérítést nem követelhet, és a 214/1996. (XII. 23.)

Kormányrendelet 12. § (2) bekezdése alapján az utazási díj leszállítására vagy visszatérítésére sem tarthat igényt. Kifejtette, hogy a felperes tudta, hogy az alperessel kötötte meg az utazási szerződést. Az alperes ebben a körben megtévesztő magatartást nem tanúsított, ezért nem köteles a felperesnek a téves perindításból eredő költségeit megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 250.000 forint perköltséget. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes és az alperes között a Ptk. 415. § (1) bekezdésében körülírt utazási szerződés jött létre, aminek részletes szabályait a korábban hatályos 214/1996. (XII. 23.) Kormányrendelet tartalmazza. Megállapította továbbá, hogy az alperes felelőssége az utazási szerződésben vállalt szolgáltatások teljesítéséért a rendelet 12. § (1) és (3) bekezdései alapján fennáll. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes megszegte az utazási szerződést azzal, hogy nem biztosított magyar nyelvű idegenvezetőt az utazás teljes idejére, és nem biztosította az utasok 'B'-be való továbbutazását a programban megjelölt időpontban. Kifejtette, hogy az alperes sem a rendelet 14. § (1) bekezdése, sem a 2005. évi VII. törvénnyel kihirdetett Nemzetközi Egyezmény 19. és 20. cikke alapján nem tudta magát kimenteni a felelősség alól, mert nem tudott kimentési okot bizonyítani. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt azonban állást, hogy a felperes döntése az utazás megszakításáról nem állt arányban az alperes szerződésszegésével. A felperes az utazás egyoldalú megszakításával megszegte a Ptk. 277. § (4) bekezdésében előírt, a szerződés teljesítésében való együttműködési kötelezettségét. Erre tekintettel az alperes nem köteles megtéríteni a felperesnek az utazás megszakításából eredő kárait és a rendelet 12. § (2) bekezdése értelmében a felperes a részvételi díj arányos csökkentésére sem tarthat igényt.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amiben az ítélet részbeni megváltoztatását, a részvételi díj visszafizetésére, a nem vagyoni kártérítés és a korábbi perben felmerült költségeinek megtérítésére irányuló kereseti kérelmeinek való helyt adást és az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy az alperes azzal a magatartásával is megszegte az utazási szerződést, hogy olyan repülőjáratra adott el repülőjegyeket, amire már nem volt szabad hely. Hivatkozott arra is, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségét is megszegte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal az alperes terhét, hogy az alperes a szerződésszegésért való felelőssége alól nem tudta kimenteni magát. Álláspontja szerint a felperestől nem volt elvárható, hogy több mint 10 órás várakozás után magyar nyelvű idegenvezető, megfelelő tájékoztatás, szállás és étkezés nélkül, teljes bizonytalanságban további időt töltsön a repülőtéren és várakozzon. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tisztázta az utazás megszakításához vezető körülményeket, a felperesnek az erre irányuló bizonyítási indítványait mellőzte. Kifejtette, hogy nem vagyoni kára abból származott, hogy a külföldi utazás élménye elmaradt, kikapcsolódása, szórakozása megghiúsult és nem újíthatta meg a munkavégző képességét. Nem vagyoni kárként jelölte meg azt is, hogy előzetes várakozásaival ellentétben a kapcsolata nem javult meg a fiával, a nyaralás sikertelensége lejáratta őt a fia előtt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a repülőút vonatkozásában a felperes közvetlenül a légitársasággal állt jogviszonyban, ebben a körben az alperesnek cselekvési lehetősége nem volt.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a jövedelem-kiesés jogcímén érvényesített követelést elutasító rendelkezését nem támadta. Ezáltal ez a rendelkezés a Pp. 228. § (3) bekezdése értelmében elsőfokon jogerőre emelkedett, erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla csak az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit vizsgálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes és az alperes között a Ptk. 415. § (1) bekezdésében körülírt utazási szerződés jött létre, amelynek részletes szabályait a 2008. december 27-ig hatályban volt 214/1996. (XII. 23.) Kormányrendelet állapította meg.

A felperes a keresettel érvényesített követelését részben arra alapította, hogy az alperes szerződésszegése miatt a szerződésben kikötött szolgáltatás teljesítése lehetetlenné vált, részben pedig arra, hogy a szerződésszegés következményeként jogszerűen állt el a szerződéstől.

Az alperes az utazási szerződésben kötelezettséget vállalt arra, hogy az utazás teljes idejére magyar nyelvű idegenvezetőt biztosít, és kötelezettséget vállalt arra is, hogy gondoskodik a résztvevők utazásáról a különböző helyszínekre a programban megjelölt időpontban. Az alperes e kötelezettségeinek nem tett eleget, mert 2006. december 29-én hajnalban a repülőtéren nem volt jelen magyar nyelvű idegenvezető és az utasok nem tudtak 'A'-ból 'B'-be továbbutazni a programban megjelölt időpontban. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ezzel az alperes az utazási szerződést megszegte.

A felperes és az alperes között létrejött utazási szerződés 21 nap időtartamú utazásra terjedt ki. Önmagában az a körülmény, hogy a 21 napos utazás 4. napján a résztvevők nem tudtak 'A'-ból 'B'-be utazni a programban megjelölt időpontban, nem hiúsította meg véglegesen az alperes szerződésszerű teljesítését az utazás hátralévő időtartamára. Fennállt ugyanis a lehetősége annak, hogy késedelemmel ugyan, de biztosítani tudja az alperes a továbbutazást a résztvevőknek, akik a hátralévő időt a szerződésben megjelölt programnak megfelelően tölthetik el. Ezt igazolja az is, hogy a felperesekkel együtt a program szerinti járatról lemaradt 8 utas 1 nap késéssel tovább tudott utazni, csatlakozni tudott a csoporthoz és az utazás hátralévő idejét a program szerint tölthette el. E körülményekre tekintettel, az alperes szerződésszegése nem eredményezte az utazási szerződés teljesítésének teljes lehetetlenné válását. Emiatt a lehetetlenülés jogkövetkezményei nem alkalmazhatók.

A Ptk. 305. § (1) bekezdése szerint olyan szerződés alapján, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

Az alperes azzal, hogy idegenvezetője nem jelent meg a repülőtéren, továbbá azzal, hogy nem tudta biztosítani a résztvevők továbbutaztatását a programban megjelölt időpontban, az utazási szerződést tekintetében hibásan teljesítette.

A 214/1996. (XII. 23.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 12. § (1) bekezdése szerint a szerződésben vállalt szolgáltatások teljesítéséért az utazásszervező felel. A R. 14. § (1) bekezdése kimondja, hogy az utazási vállalkozó a szolgáltatás teljesítéséhez igénybe vett közreműködőjének magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el, kivéve, ha a szolgáltatás közreműködőjének felelősségét jogszabályban kihirdetett nemzetközi egyezmény korlátozza.

Az utazás, mint részszerződés teljesítésében közreműködő légitársaság magatartásáért az alperest terheli a felelősség akkor is, ha a repülőjegy megvásárlásával a légitársaság az utasokkal került közvetlen jogviszonyba. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy az alperes a R. 14. § (1) bekezdése, valamint a 2005. évi VII. törvénnyel kihirdetett nemzetközi egyezmény 19. és 20. cikke alapján nem tudta magát kimenteni a szerződésszegésért való felelőssége alól.

A R. 12. § (1) bekezdése az utazási szerződés megszegésének jogkövetkezményét úgy állapítja meg, hogy ha az utazásszervező az utazást nem szerződésnek megfelelően teljesíti, köteles a díjat arányosan leszállítani.

A R. 12. § (2) bekezdése szerint az utazásszervező nem köteles a díjat leszállítani, ha az utas valamely szolgáltatást saját elhatározásából vagy az érdekkörében felmerült okból nem vett igénybe.

A R. 12. § (3) bekezdése értelmében, ha az utazás megkezdését követően az utazásszervező a szerződésben meghatározott szolgáltatások jelentős részét teljesíteni nem tudja, köteles azokat más megfelelő, hasonló értékű szolgáltatásokkal pótolni. Ha az ilyen szolgáltatások értéke a nem teljesített szolgáltatások értékét meghaladja, a különbözet az utasra nem hárítható át. Ha az utazásszervező ilyen helyettesítő szolgáltatást nyújtani nem tud, vagy az utas azt indokoltan nem fogadja el, az utazási vállalkozó köteles az utast az utazás kiinduló helyére szállítani, ennek költségeit viselni és az igénybe vett szolgáltatások értékével csökkentett díjat visszafizetni.

Abból, hogy a felperes és útítársai nem tudtak a programban megjelölt időpontban 'A'-ból 'B'-be utazni, illetve, hogy a repülőtéren magyar nyelvű idegenvezető nem jelent meg, még nem lehetett arra következtetni, hogy az alperes az utazás

hátralévő 17 napjában a szerződésben meghatározott szolgáltatások jelentős részét nem tudja teljesíteni. Erre utaló körülmény a peradatok szerint a helyszínen nem merült fel. A repülőjáratról lemaradt utasok ezért alapos okkal várhatták azt, hogy az alperes bár késedelemmel is, gondoskodni fog a továbbutazásukról és az utazás hátralévő időszakában teljesíteni fogja a szerződésben vállalt kötelezettségeit.

A Ptk. 277. § (4) bekezdése kimondja, hogy a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. A kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon kell segítenie a teljesítést.

A perbeli esetben a felperestől az lett volna az adott helyzetben általában elvárható magatartás, hogy várakozásával segíti elő az alperes szerződésszerű teljesítését, ami a késedelem időpontjában sem tűnhetett a felperes számára véglegesen megghiúsultnak. Az utazás még hátralévő időtartamára figyelemmel, a felperes részéről legkevesebb 1, de akár 3-4 nap várakozás is indokolt lett volna. Lehetősége lett volna szállodai elhelyezést igényelni a légitársaságtól, vagy arra, hogy szállásáról maga gondoskodik az alperes költségére.

A R. 13. §-a kimondja, hogy ha e rendelet eltérően nem rendelkezik, a szerződésszegésre a Ptk. vonatkozó rendelkezései az irányadók.

A Ptk. 306. § (1) bekezdés b) pontja értelmében hibás teljesítés esetén a jogosult ha sem kijavításra, sem kicserélésre nincs joga, vagy ha a kötelezett a kijavítást, illetve a kicserélést nem vállalta, vagy e kötelezettségének a (2) bekezdésben írt feltételekkel nem tud eleget tenni - választása szerint - megfelelő árleszállítást igényelhet vagy elállhat a szerződéstől. Jelentéktelen hiba miatt elállásnak nincs helye.

A felperes a 21 naposra tervezett út 4. napján döntött az utazás megszakításáról anélkül, hogy ebben az időpontban felmerült volna az utazás folytatásának végleges megghiúsulása. A felperesnek tehát nem állt érdekében az utazás megszakítása, ellenkezőleg, a felperes abban volt érdekelt, hogy az utazás egész időtartamához viszonyítva jelentős, még hátralévő időben a szerződésben meghatározott szolgáltatásokat igénybe tudja venni. Az utazási szerződésben kikötött valamennyi szolgáltatáshoz és az utazás teljes időtartamához viszonyítva az alperes szerződésszegése olyan jelentéktelen hibának minősül, ami nem alapozza meg a jogszerű elállást a szerződéstől.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre tekintettel egyetért az elsőfokú bíróság álláspontjával abban, hogy a felperes az együttműködési kötelezettségét megszegve, indokolatlanul, saját elhatározásából döntött az utazás megszakítása mellett, ezért a díj visszatérítését nem igényelheti.

A R. 12. § (6) bekezdés a) pontja értelmében az utazási vállalkozó felel az utazási szerződés nem vagy hibás teljesítéséből eredő károkért, kivéve, ha a nem vagy a

hibás teljesítés nem az ő, sem az általa igénybevett közreműködő magatartására nem vezethető vissza, különösen, ha a szerződés teljesítésében mutatkozó hiányosságok az utas magatartására vezethetők vissza. Az alperes az utazási szerződést jelentős részben azért nem tudta teljesíteni, mert a felperes alapos ok nélkül, egyoldalúan döntött az utazás félbeszakításáról és az alperes szolgáltatásait nem vette igénybe. Így az alperesi szolgáltatások jelentős részének elmaradása a felperes felróható magatartására vezethető vissza. Emiatt az alperes nem köteles megtéríteni a felperesnek a teljesítés elmaradásából eredő kárait.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2010. szeptember 17.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró